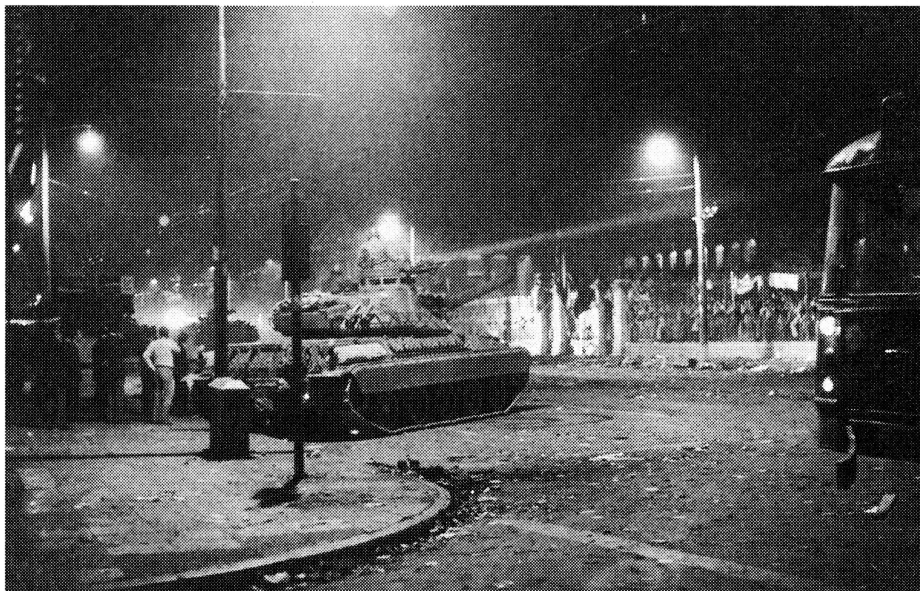

Το άρμα που έμεινε στην Ιστορία

Το άρμα που έμεινε στην Ιστορία επειδή γκρέμισε την πύλη του Πολυτεχνείου, τη μαύρη νύκτα της 17ης Νοεμβρίου, πριν από 25 χρόνια, βρίσκεται σήμερα στο Μουσείο Αρμάτων του Κέντρου Εκπαιδεύσεως Τεθωρακισμένων. Ο ιστορικός του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, κ. **Λεωνίδας Καλλιβετάκης**, γράφει σχετικά:

«Όπως είναι γνωστό, στην επιχείρηση του δικτατορικού καθεστώτος κατά του Πολυτεχνείου, τη νύκτα της 16ης προς 17η Νοεμβρίου 1973, χρησιμοποιήθηκαν αρκετές επίλεκτες στρατιωτικές μονάδες, όπως το 2ο Σύνταγμα Αλεξιπρωτιστών και το 32ο Σύνταγμα Πεζοναυτών, καθώς και άρματα μάχης προερχόμενα από το Κέντρο Εκπαιδεύσεως Τεθωρακισμένων, που έδρευε τότε στο Γουδί. Τα άρματα αυτά, τύπου AMX-30, ήταν πρόσφατο σχετικά απόκτημα του καθεστώτος. Βάρους 36 τόννων, με ατσάλινη θωράκιση 50 χιλιοστών, οπλισμένα με δύο πυροβόλα και ένα πολυβόλο, με δυνατότητα νυκτερινής παρατήρησης και βολής, αγορασμένα το 1970 από τη γαλλική εταιρεία GIAT, αποτελούσαν το καύχημα της χούντας, συγκροτώντας την περίφημη Επιλαρχία Γαλλικών Αρμάτων, προς δόξαν του ονόματος της φιλελεύθερης Γαλλίας.

Ενα από αυτά τα άρματα, το υπ' αριθμ. 84337, επρόκειτο να περάσει στη νεοελληνική ιστορία όταν, περί την 03.00' της 17ης Νοεμβρίου 1973, ένας 28χρονος υπίλαρχος το στοίχισε προ της κεντρικής πόλης του Πολυτεχνείου, έστρεψε το πυροβόλο του προς τα πίσω και προ-

Το άρμα που γκρέμισε την πύλη του Πολυτεχνείου, τη νύκτα εκείνη της 17ης Νοεμβρίου του 1973, πριν από 25 χρόνια, βρίσκεται σήμερα στο Μουσείο Αρμάτων του Κέντρου Εκπαιδεύσεως Τεθωρακισμένων.

χωρώντας κατακρήμισε την πύλη και τις κολόνες, μαζί με όσους φοιτητές βρίσκονταν εκεί, συνέθλιψε ένα αυτοκίνητο που ήταν τοποθετημένο πίσω από την πύλη και σταμάτησε, ενώ άρχισαν να εφορμούν στο εσωτερικό οι επίλεκτοι στρατιώτες. Η σκηνή αυτή, που εξελίχθηκε εννήπιον εκατοντάδων μαρτύρων, πολλαπλά κινηματογραφημένη και φωτογραφημένη, έκανε το γύρω του κόσμου και δεν υπήρξε μέχρι σήμερα επέτειος που να μην προβληθεί, καθώς αποτελεί το σήμα κατατεθέν εκείνης της εποχής, σε σημείο ώστε

επέτειος του Πολυτεχνείου να θεωρείται η 17η Νοεμβρίου και όχι, όπως θα ήταν αναμενόμενο, η 14η, ημέρα κατά την οποία ξεκίνησε η φοιτητική κατάληψη του Πολυτεχνείου, ή έστω η 16η, όταν κορυφώθηκε η λαϊκή εξέγερση σε όλη την Αθήνα.

Εντεκα χρόνια μετά τα κα-

και κάποια δόση μαύρου χιούμορ, «το μόνο μάχιμο άρμα μας».

Εκτοτε κύλησαν άλλα δεκατέσσερα χρόνια, το όλον εικοσιπέντε (τώρα που το γράφω, μου φαίνεται απίστευτο). Ως πέρσι, επιβίωσαν στον Ελληνικό Στρατό 90 περίπου από τα 190 αρχικά άρματα AMX-30, τα οποία και θεωρούνταν πλέον εφεδρικά, σύμφωνα δε με ορισμένα δημοσιεύματα επρόκειτο να προσφερθούν στην Κυπριακή Εθνική Φρουρά.

Αποφασίστηκε όμως ένα τουλάχιστον άρμα AMX-30 να διατηρηθεί στην Ελλάδα, ώστε να εκτεθεί πλάι στα άλλα παλαιά μοντέλα αρμάτων που φυλάσσονται με φροντίδα στο Μουσείο Αρμάτων του Κέντρου Εκπαιδεύσεως Τεθωρακισμένων, το οποίο πλέον εδρεύει στον Αυλώνα.

Η διατήρηση κειμηλίων της στρατιωτικής τεχνολογικής εξέλιξης, δεν θα μπορούσε να βρει αντίθετο έναν ιστορικό που αγωνίζεται εδώ και πολλά χρόνια με τους συναδέλφους του για να ευαισθητοποιήσει την κοινωνία γύρω από την αναγκαιότητα της διάσωσης και ανάδειξης των κάθε λογής καταλοίπων του παρελθόντος. Αναρωτιέμαι όμως αν οι επισκέπτες του Μουσείου Αρμάτων στον Αυλώνα έχουν την ευκαιρία να πληροφορούνται, από τους ξεναγούς τους ή από κάποια επιγραφή, πέρα από τα τεχνικά χαρακτηριστικά του εκθέματος, και την ιστορία του.

Δεδομένου ότι το εκτιθέμενο εκεί φρεσκοβαμμένο και καλογουαλισμένο άρμα μάχης τύπου AMX-30, είναι «συμπτωματικά» το υπ' αριθμ. 84337».

τορθώματά του, το άρμα υπ' αριθμ. 84337 είχε εντοπιστεί και κινηματογραφηθεί σε ειρηνικότερες συνθήκες από τους δημοσιογράφους της τότε ΕΡΤ-2, το Νοέμβριο του 1984, σε στρατόπεδο της Αλεξανδρούπολης, όπου οι αξιωματικοί το αποκαλούσαν, με κρυφή περηφάνεια